

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีและการเลือกสำนักงานสอบบัญชี
ของผู้ใช้บริการงานสอบบัญชี

นาย วิโรจน์ เลานทวิโชค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-5887-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8 8.0. 2550

I22241354

FACTORS IMPACT ON AUDITOR'S CLIENT ACCEPTANCE DECISIONS AND
CLIENT'S DETERMINING AUDIT FIRM

Mr. Wirode Laohathaweechoke

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy in Accounting

Department of Accountancy

Faculty of Commerce and Accountancy

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-5887-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีและการ
เลือกสำนักงานสอบบัญชีของผู้ให้บริการงานสอบบัญชี

โดย

นาย วิโรจน์ เลาहतวิโชค

สาขาวิชา

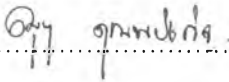
การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

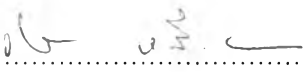
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิระ บุญยเนตร

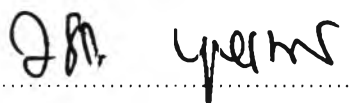

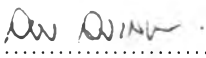
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.... คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชา คุณพนิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ จงจิตต์ หลีกภัย)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิระ บุญยเนตร)

.... กรรมการ
(นาย สุพจน์ สิงห์เสนห์)

วิโรจน์ เลานทวิโชค : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีและการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของผู้ให้บริการงานสอบบัญชี. (FACTORS IMPACT ON AUDITOR'S CLIENT ACCEPTANCE DECISIONS AND CLIENT'S DETERMINING AUDIT FIRM) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. วชิระ บุญยเนตร, 68 หน้า. ISBN 974-17-5887-1.

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทมหาชน นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้านี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีและการเลือกสำนักงานสอบบัญชีของผู้ให้บริการงานสอบบัญชี การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และบริษัทมหาชน การศึกษาข้อมูลใช้วิธีทางสถิติเชิงพรรณนา และการทดสอบที่ไม่ใช้พารามิเตอร์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีประกอบด้วย ตัวแปรที่มีอิทธิพล 5 ตัวแปรคือ มรรยาทของผู้สอบบัญชีในการประกอบวิชาชีพ ทัศนคติของฝ่ายบริหาร ความถูกต้องในการเสียภาษี ความเรียบร้อยของเอกสาร และกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐที่มีต่อธุรกิจ ในขณะที่ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ การทำงานได้เสร็จภายในกำหนดเวลา ประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีและทีมงานตรวจสอบ และชื่อเสียงของผู้สอบบัญชี เมื่อเปรียบเทียบการให้ความสำคัญของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้ให้บริการงานสอบบัญชีมีความเห็นว่าประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีและทีมงานตรวจสอบ ค่าสอบบัญชี และการทำงานได้เสร็จภายในกำหนดเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้สอบบัญชีกลับไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด

ภาควิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา .....2547.....

448 24158 26 : MAJOR ACCOUNTING

KEY WORD: CLIENT ACCEPTANCE / DETERMINING AUDIT FIRM

WIRODE LAOHATHAWEECHOKE : FACTORS IMPACT ON AUDITOR'S CLIENT
ACCEPTANCE DECISIONS AND CLIENT'S DETERMINING AUDIT FIRM.

THESIS ADVISOR : WACHIRA BOONYANET, Ph.D., 68 pp. ISBN 974-17-5887-1.

The objectives of this study are to investigate factors impact on auditor's client acceptance decisions and to study factors impact on client's determining audit firm. Moreover, the study intends to study the relationship between factors impact on auditor's client acceptance decisions and factors impact on client's determining audit firm. A survey research is adopted as research methodology. Data collection is divided into two parts: auditors in Bangkok and public companies. Descriptive statistics and Non-parametric are employed to analyze the data.

The results show that factors impact on auditor's client acceptance decisions are ethics, attitude toward management, the correctness of tax return, well-prepared document and the compliance of laws and regulations. Factors impact on client's determining audit firm are punctuality, experience of engagement team and the reputation of auditors. When comparing these two groups, it is found that clients are more likely to pay attention to experience of engagement team, audit fees and punctuality. However, auditors seem not to consider these factors.

Department.....Accountancy.....Student's signature *Wirote Laohathaweechoke*
Field of study.....Accounting..... Advisor's signature *Wachira Boonyant*
Academic year .....2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความร่วมมือจากท่านผู้มีพระคุณหลายท่าน ทั้งนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิระ บุญยเนตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยตลอดจนติดตามความคืบหน้าทางการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์จงจิตต์ หลีกภัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุพจน์ สิงห์เสนห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้กรุณาแนะนำและให้ข้อคิดประกอบกับแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ขอกราบพระคุณบิดา-มารดา ครอบครัว และเพื่อนของข้าพเจ้าที่ได้ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือ ตลอดจนเป็นกำลังใจสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่ 1 บทนำ

1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3	ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.4	ข้อจำกัดของการวิจัย.....	2
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.6	วิธีดำเนินการวิจัย.....	3

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณางานสอบบัญชี.....	4
2.2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกสำนักงานสอบบัญชี...	7

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1	ประชากร.....	15
3.2	กลุ่มตัวอย่าง.....	15
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	16
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
3.6	เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น.....	18

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี.....	19
4.2	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีของผู้ให้บริการงานสอบบัญชี.....	34

บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรหลายตัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
---------------------------	----

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1	สรุปผลการวิจัย.....	51
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	53
	รายการอ้างอิง.....	55
	บรรณานุกรม.....	57
	ภาคผนวก.....	60
	ภาคผนวก ก.....	61
	ภาคผนวก ข.....	65
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	68

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตารางที่ 4.1 อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม.....	19
ตารางที่ 4.2 ประสิทธิภาพทางด้านงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	20
ตารางที่ 4.3 จำนวนของผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หนคมูลค่ายุติธรรม.....	20
ตารางที่ 4.4 จำนวนของผู้สอบบัญชีที่เป็นตัวแทนหรือร่วมกับสำนักงานสอบบัญชีใน ต่างประเทศกำหนดมูลค่ายุติธรรม.....	21
ตารางที่ 4.5 จำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชี.....	21
ตารางที่ 4.6 อิทธิพลของการตัดสินใจรับงานสอบบัญชี.....	22
ตารางที่ 4.7 ร้อยละของระดับอิทธิพลจากปัจจัยด้านความพร้อมของสำนักงานสอบบัญชี ที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชี.....	23
ตารางที่ 4.8 ร้อยละของระดับอิทธิพลจากปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ของฝ่ายบริหารที่มีผลต่อ การตัดสินใจรับงานสอบบัญชี.....	25
ตารางที่ 4.9 ร้อยละของระดับอิทธิพลจากปัจจัยด้านลักษณะของงบการเงินที่มีผลต่อ การตัดสินใจรับงานสอบบัญชี.....	26
ตารางที่ 4.10 ร้อยละของระดับอิทธิพลจากปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือของระบบบัญชีที่มีผลต่อ การตัดสินใจรับงานสอบบัญชี.....	27
ตารางที่ 4.11 ร้อยละของระดับอิทธิพลจากปัจจัยด้านลักษณะธุรกิจของผู้ให้บริการงาน สอบบัญชีที่มีผลต่อการตัดสินใจรับงานสอบบัญชี.....	28
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานก.ต. กับประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีทางด้านงานสอบบัญชี.....	30
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากก.ต.กับ ระดับอิทธิพลในเรื่องมรรยาทของผู้สอบบัญชีในการประกอบวิชาชีพ.....	31
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากก.ต.กับ ระดับอิทธิพลในเรื่องทัศนคติของฝ่ายบริหาร.....	31
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากก.ต.กับ ระดับอิทธิพลในเรื่องความถูกต้องในการเสียภาษี.....	32

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ญ

หน้า

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากกสท.กับ ระดับอิทธิพลในเรื่องความเรียบร้อยของเอกสาร.....	33
ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากกสท.กับ ระดับอิทธิพลในเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐที่ต่อธุรกิจ.....	33
ตารางที่ 4.18 ปัญหาจากการรับงานสอบบัญชี.....	34
ตารางที่ 4.19 อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม.....	35
ตารางที่ 4.20 ประเภทอุตสาหกรรม.....	36
ตารางที่ 4.21 การจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	37
ตารางที่ 4.22 การวางระบบบัญชี.....	37
ตารางที่ 4.23 การใช้บริการคำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหาร.....	37
ตารางที่ 4.24 การใช้บริการเกี่ยวกับโครงการลงทุน.....	38
ตารางที่ 4.25 การใช้บริการเกี่ยวกับกฎหมายหรือภาษีอากร.....	38
ตารางที่ 4.26 การใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี.....	38
ตารางที่ 4.27 อิทธิพลของการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชี.....	39
ตารางที่ 4.28 ร้อยละของระดับอิทธิพลจากปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงาน สอบบัญชีของผู้ให้บริการงานสอบบัญชี.....	40
ตารางที่ 4.29 ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี.....	41
ตารางที่ 4.30 ปัญหาจากการเลือกผู้สอบบัญชี.....	42
ตารางที่ 4.31 คุณสมบัติที่ต้องการของผู้สอบบัญชี.....	43
ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับประเภทบริการของสำนักงานสอบบัญชี.....	44
ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับประเภทของสำนักงานสอบบัญชี.....	44
ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับการทำงานได้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด.....	45
ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับประเภทของสำนักงานสอบบัญชี.....	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

๗

หน้า

ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับประเภทของสำนักงานสอบบัญชี.....	47
ตารางที่ 5.1 การทดสอบการแจกแจงแบบปกติ.....	48
ตารางที่ 5.2 การทดสอบความแตกต่างของ 2 กลุ่มประชากร.....	49
ตารางที่ 5.3 ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญที่นำมาพิจารณาของประชากร 2 กลุ่ม.....	50